

köşelik

Güngör Uras

Bizim yıllar

B en SBF'de yatılı okuyamadım. Cebeci'de SBF'ye yakın bir mahallede kiracı iken, Etlik'e taşındık. Etlik o yıllar ulaşımı güç bir mahalle idi. Şehir otobüsü ile Etlik-Ulus-Cebeci hattında gidip-gelmek vakit aldığından, ders saatleri dışında SBF'nin havasından gerçek anlamda yararlanamadım. Arkadaşlarımla ilişkilere yeterli zamanım olmadı.

Okuldayken ve mezuniyetten sonra, yatılıların hayatı, dostlukları ve ders saatleri dışındaki ilişkileri bende hep bir eksiklik ve özlem olarak kaldı. Benim SBF ile ilgili en renkli hatıralarım, o zamanlar çıkardığımız duvar gazetesi ve gazete için çizdiğim, okul hayatını yansıtan karikatürlerdir. Duvar gazetesine yazmak ve çizmek beni çok mutlu ederdi. Duvar gazetesindeki çizimlerim sayesinde, o zamanlar yayınlanan Forum Dergisi'nin başlığını çizebilmek de beni gururlandırmıştı. O yıllar, şiir dergilerine ilgi çoktu. Şiirler, desenli yayınlanır; ben de şiirlere desen çizerdim. Bu nedenle şairlerle ve şiir dergileriyle yakınlığım, ilişkim gelişti.

Bizim dönemimizde herkesi ilgilendiren en önemli olay, Harbiye-Mülkiye basket maçları ile sık sık düzenlenen münazaralardı. Münazaralarda Hukuk-Mülkiye rekabeti, ilgiyi sürekli canlı tutardı.

• • •

Langırt aletleri önce çevredeki kahvelerde görüldü. Sonra SBF kantinine iki langırt makinesi kondu. Lan-

Bizim dönemimizde herkesi ilgilendiren en önemli olay, Harbiye-Mülkiye basket maçları ile sık sık düzenlenen münazaralardı. Münazaralarda Hukuk-Mülkiye rekabeti, ilgiyi sürekli canlı tutardı.

gırt makinesine büyük bir ilgi vardı. Çok az masada da satranç oynanırdı. Bizim yıllarda sınıflar arasında hiyerarşi çok önemli idi. Dördüncü sınıfların kantinde bir köşesi vardı ve o masalara sadece dördüncü sınıf öğrencileri otururdu. Sütunlu salonun bahçeye açılan kapısının önündeki tek kumbaralı telefonun yakınındaki duvar dibi de, dördüncü sınıf öğrencilerinin sohbet alanı idi. Onların kumbaralı telefonda öncülüğü vardı.

Bizim dönemimizin en önemli olayı, son sınıfa geçtiğimizde SBF'ye çok sayıda kız öğrencinin girmesi olmuştu...Giren kızların çoğu Bursalı idi; ve de güzellerdi. Bursalı kızlarla arkadaşlık yarışı başladı.

Bazı arkadaşlarımız, yeni gelen kızlarla dostluğu, evliliğe götürme be-

cerisini gösterdi. Sınıfımızda sayılı kız öğrenci (bayan mı desem daha doğru olur bilemiyorum ama onlara kız öğrenci denilirdi) bulunuyordu. Mali Şube'de 3 kız öğrenci; Ülker (Akçakoca) Köksal, Suzan (Davran) Kızılyallı ve Aysel (Asal) Öymen vardı. Sınıf arkadaşlarımızdan Altan Öymen, Aysel ile Hüsnü Kızılyallı, Suzan ile evlendi.

O yılların en gözde meslekleri "maliye müfettişliği" ile "hesap uzmanlığı" olduğundan, mezuniyetten sonra sınıf arkadaşlarımızın çoğu sınavlara girerek, "müfettiş" ve "uzman" çıktılar. Ben, nedense hiçbir sınava girmeden Halk Bankası'nda düz memur olarak çalışmaya başladım. Çünkü Genel Müdür Nusret Uzgören, beni Avrupa'ya göndermeye söz vermişti. Askerlik hizmetimi yaptıktan sonra, beni Belçika'da bazı bankalarda staja gönderdiler. DPT kurulduktan sonra, sınavla uzman olarak oraya geçtim. 1974 yılına kadar DPT'de uzmanlık yaptım. SBF'de başladığım doktora çalışmasını, İstanbul'da tamamladım. Özel sektörde görev yaparken, bir yandan da doçentlik ve profesörlük dereceleri için akademik çalışmalarına devam ettim. Ankara'da amatör olarak başladığım yazı yazma işi, İstanbul'da profesyonel bir işe haline dönüştü.

Bugün tek işim, üniversitede ders vermek ve yazı yazmak. Aslında yazı yazarak geçiniyorum demeliyim!.. ■

Güngör Uras (1955 Mali Şube)

İsrail-Lübnan savaşı ile Ortadoğu'nun dengesi iyice şaştı!

İsrail-Hizbullah çatışması nasıl bir sürecin sonunda patlak verdi?... Savaşta hangi ülkeler İsrail'in yanında yer aldı?... Nasıl sonuçlandı?... Dünyadaki ve Ortadoğu'daki dengeleri nasıl etkiledi? Deniz Ülke Arıboğan anlatıyor...

Yazar: Prof. Dr. Deniz Ülke Arıboğan*

Ortadoğu bölgesinin dünyanın tüm siyasal ihtiraslarını tıpkı bir paratoner gibi üzerine çe-

keceği, 20. yüzyılın başında belli olmuştu. Kapitalist üretim modelinin daha fazla tüketim, geniş pazar ve yüksek kâr mantığını şiar edinen yaklaşımı ve endüstriyel gelişim, enerji talebini her gün daha yükseğe çekmişti. Devletler artık rasgele fetihlerin peşinde, ulaştıkları her metrekaare toprağa bayrak çekmektense, stratejik alan fikriyatını benimsemiş ve enerji alanlarının kontrolünü ön plana almışlardı. Ortadoğu bölgesinin jeopolitik terminoloji çerçevesinde "heart-

land", yani "dünyanın kalbi" olarak ortaya çıkması, bölge üzerindeki çıkar çatışmalarının, yüzyıldan fazla bir süredir değişik formlarda kendisini göstermesine neden oldu. 1. Dünya Savaşı, bölgenin egemenini İngiltere olarak tayin etmişti. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra egemenlik ilişkisi, kutuplar arasında sert bir rekabete sahne olmuş, taraflar kazanmaktan çok kaybetmeme ilkesini benimsemişlerdi. Bu durum global statükoyu korumakta işe yarasa da, yerel çatışmaların şiddetlenmesini teşvik etmişti.

1948 sonrası artık bölgede yeni bir aktör -İsrail- daha vardı ve İsrail-Arap gerginliği, yaklaşık her 10 yılda bir tekrar eden savaşlarla, bölgenin temel karakteristiği haline gelmişti.

"ABD'nin bölgedeki demir yumruğu İsrail, kendisine sağlanan askeri ve mali imkanlarla bölgenin en aktif aktörü olmayı başardı"

Dünyanın kalbini kontrol edenin dünyayı da kontrol edebileceği inancı, sanayi toplumlarının tamamının ilgisini çekiyordu. Burası gerçekten de dünya organizmasının kanını pompalayan, yaşam enerjisinin kaynağı olan bölgeydi. Sanayileşen ülkelerin canlılığı ve verimliliğini sürdürülebilmek bölgeden sevk edilecek enerjiye tam bağımlıydı. Özellikle Avrupa ve Ortadoğu güçleri bu bağımlılığı kırabilecek kaynaklardan yoksundu. Yalnızca ABD ve Rusya kendisini bu bağımlılıktan kopartacak imkanlara sahipti. Sistemin iki kutuplu bir düzen içerisinde yapılandığı Soğuk Savaş döneminde Kafkasya bölgesi tamamen SSCB'nin kontrolünderken, Ortadoğu üzerindeki egemenlik mücadelesi, her gün yeni bir çatışma ile sürüyordu. ABD'nin bölgedeki demir yumruğu İsrail, kendisine sağlanan askeri ve mali imkanlarla bölgenin en aktif aktörü olmayı başardı. Araplara karşı Batı'yı temsil ediyordu ve uluslararası platformlarda da geniş ölçüde destekleniyordu. Özellikle ABD'nin BM Güvenlik Konseyi'ndeki veto yetkisini sürekli İsrail lehine kullanması, bölgenin yeni aktörüne geniş bir hareket serbestisi sağlamıştı.

Kimseye bir şey kazandırmayan İran-İrak savaşı...

1980 sonrasında bölgede ortaya çıkan ilk sarsıcı etki, İran İslam devriminin gerçekleşmesi ve ardından başlayan İran-İrak savaşından kaynaklanmaktaydı. İki ülke de büyük bir savaşın bütün yan etkilerini fazlasıyla hissettiler. Taraflar yüz binlerce insan ve milyarlarca dolarlık kayıpla savaşı bitirdiler; üstelik tek karış toprak kazanıcı olmadan... 1990'lı yıllar Irak'ın Kuveyt'i işgal ve ilhaki ile ardından gelen uluslararası müdahalenin gölgesinde geçti. Uygulanan yaptırımlar Irak'ın sistem dışına doğru itilmesinin başlangıcıydı. 11 Eylül sonrasında önce Afganistan ardından Irak'ı hedef alan ABD liderliğindeki son müdahale, Ortadoğu coğrafyasının farklı dengelere evrileceğinin kanıtıydı. İran ve Irak'ın devreden çıkması ile birlikte etkinlik alanını giderek daha da geniş bir coğrafyaya yayması ve ABD yönetimince tanımlanan "şeytan eksenine" ait bir devlet olması, bölgede bir başka sıkıntının daha var olduğunu gösteriyordu. Soğuk Savaş'ın bitimiyle eksilen taraflardan birinin yarattığı rekabet boşluğu doldurulmalı ve şekillendirme operasyonu tamamlanmalıydı.

Lübnan ordusu İsrail'e el kaldırmadı!

2006 yılına gelindiğinde İsrail'in önce Hamas tarafından kaçırılan askerleri sebep göstererek Filistin'de giriştiği saldırı, ardından da Hizbullah'ın kaçırıldığı askerler nedeniyle 12 Temmuz 2006'da başlayan Lübnan saldırısı, bölgedeki İran etkisini kırmaya yönelik girişimin başlangıcı olarak kabul edilebilir. Zira özelde Güney Lübnan'a yönelik İsrail saldırısının esas hedefi Hizbullah mevzileri olup, Hizbullah ile savaşırken Lübnan yönetimi ile değil, İran destekli bir terör örgü-

Prof. Dr. Deniz Ülke Arıboğan.

tüyle savaşıldığı iddiası güdülmüştür. Nitekim sivil kayıplara rağmen Lübnan Başbakanı Sinyora, İsrail'i sorgusuzca destekleyen ABD Dışişleri Bakanı Rice'ı dostane bir biçimde kabul etmiş ve barışı kurma çabalarında samimi olduğuna inandığını beyan etmiştir. Lübnan ordusunun İsrail saldırılarına hiç bir karşılık vermemiş olması ve direnişin sadece Hizbullah güçlerince yapılması da anlamlıdır. Her şeyden önce Lübnan yönetimi, Hizbullah'ın tamamen silahsızlandırılmasını ve Lübnan devlet otoritesinin, Güney Lübnan'da da tesis edilmesini öngören 1559 sayılı BM kararının uygulanmasını istemektedir. Ancak mer-

kez hükümetin Hizbullah ile mücadele gücü olmadığından, bir başka gücün kendileri yerine devreye girmesinden gizli bir memnuniyet duyduklarından da bahsedilebilir. Savaş sonlarına doğru hükümetten yükselen sesler ise esas olarak Hizbullah'ın vurulmasından değil, sivil kayıpların yükselmesinden ve alt yapının zarar görmesinden kaynaklanmaktadır.

Batı dünyasının tepkisi ise siyasi olup, insani boyuttan uzak değerlendirilmelidir. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan bir yandan İsrail'e saldırıları durdurmasını söylerken, diğer yandan da krizin sorumlusunun 12 Temmuz'da ilk tetiği çeken Hizbullah olduğunu iddia etmiştir. Avrupa'da süregiden tartışmalarda İsrail saldırısının Lübnan'da yarattığı zarardan çok saldırılara tepki duyan İslamcı radikallerin Avrupa'da yaratabileceği zararlara ilişkindir. Olası misilleme saldırılarının kendilerini hedef alması endişesi, İsrail'in ateşkesine davet edilmesinin nedenidir.

Aslında devletler değil, dinler savaştı!

ABD'li neocon teorisyenlerden William Kristol'e göre savaş, Arap-İs-

rail savaşlarının yeni bir bölümü değildir. Bu bir İslam-İsrail çatışmasıdır ve bunu Batı ile İslam arasındaki savaşın bir parçası olarak görmek gerekmektedir. Nitekim, Kristol, Hizbullah ve Hamas'a değil, bu savaşın finansörleri ve gerçek kumandanları olan Suriye ve İran'a odaklanılmasını önererek, İsrail'e destek talep etmiştir. Bu talebin karşılık bulduğu söylenebilir. Bu konuda Rusya'nın yaklaşımı da şartıcı biçimde İsrail'i destekler niteliktedir. Rus Dışişleri Bakanı Sergei Lavrov'a göre hiç kimsenin rehin alma politikasını onaylamak mümkün değildir; tıpkı sivil insanların öldürülmesinin tasvip edilmediği gibi. Bu nedenle Hizbullah'ın terörist yöntemler kullanmaya derhal son vermesi gerektiği ifade edilmiştir. Devlet başkanı Putin'in açıklaması ise İsrail'in kendisini müdafaa etmeye hakkı olduğu biçimindedir. Kısaca İsrail'in, Lübnan Hizbullah'ına yönelik saldırısı, uluslararası toplumun olmasa da, üst siyasetin desteğini almış ve bu an-

lamda önemli ölçüde meşrulaştırılmış bir operasyondur. Savaşın bilançosu oldukça ağırdır. Hizbullah'ın da İran'dan edindiği Katyüşa füzeleriyle karşılık vermesi sonucu, İsrail Dışişleri

Bakanlığı'ndan ateşkes sonrası yapılan açıklamalara göre İsrail 119'u asker, 44'ü sivil olmak üzere 263 kayıp verirken, Lübnan tarafının kaybı çoğunlukla sivil olmak üzere bin 500 civarındadır.

Savaşı İsrail değil, Hizbullah kazandı!

Savaşı bitiren 1701 sayılı BM kararı, Lübnan'da zaten faaliyette olan UNIFIL'in güçlerinin sayısını 15 bin kişiye çıkartmıştır. İsrail ordusu, savaş sırasında Lübnan'da işgal ettiği bölgelerden çekilmiş ve otorite, aralarında Türk askerlerinin de bulunduğu BM güçlerine devredilmiştir. Operasyon sonrası Hizbullah menziline giren İsrail topraklarının güvenlik altına alınması sağlanmış ve olası büyük çaplı bir savaş esnasında ortaya çıkabilecek risk minimize edil-

miştir. İran ve Suriye'den kaynaklanabilecek tehlikelere karşı rahatlayan İsrail yönetimi savaş nedeni olarak gösterdiği İsrail askerlerine ilişkin herhangi bir gelişme olmasa da, istediklerini aldığını düşünmektedir. Arap dünyası ise İsrail'in ilk defa net bir zafer kazanamamış olmasını büyük başarı olarak ilan ederek, savaşı Hizbullah'ın kazandığını beyan etmiştir. Irak'ta mezhep çatışmalarının artması, Suudi Arabistan kralının bölgedeki Sünnileri bir araya getirme çabaları ve İran'a yönelik senaryolar ise bölgesel dengenin diğer parametreleridir. Bölge yeniden inşa edilmektedir ve yan etkileri bütün Ortadoğu'da hissedilecektir. ■

*Babçeşbir Üniversitesi Dış İlişkilerden Sorumlu Rektör Yardımcısı.

Şu Bireysel Emeklilik Sistemi dedikleri

İstatistik kurumlarının araştırmalarına göre Türkiye'deki yaşam süresinin, 68.7'den, 2030'lu yıllarda 73.4 yıla çıkması bekleniyor. Kamu sosyal güvenlik sisteminin sağladığı emeklilik gelirlerinin, genel aktüeryal dengeler nedeniyle bugün bile kişilere yeterli gelmediği düşünülürse, ek bir gelir yaratma arayışının ilk seçeneği olan Bireysel Emeklilik Sistemi (BES), gelecek yıllarda hem işverenler hem de bireyler için önem kazanacak.

Yazı: Serdar Çıtak*

İstatistik kurumlarının araştırmalarına göre Türkiye'deki yaşam süresinin 2003 yılındaki 68.7 yıldan 2030-2035 yıllarında 73.4 yıla çıkması bekleniyor. Yaşadığımız dönemde genç nüfusa sahip olan ülkemizin doğum oranındaki düşme ve beklenen ömrün uzaması nedeniyle, gelişmiş ülkelerde yaşanan sosyal güvenlik sistemi sorunlarının da gelecek yıllarda ekleneceği tahmin ediliyor. Kamu sosyal güvenlik sisteminin sağladığı emeklilik gelirlerinin genel aktüeryal dengeler nedeniyle bugün bile kişilere yeterli gelmediği düşünülürse, ek bir gelir yaratma arayışının ilk seçeneği olan Bireysel Emeklilik Sistemi (BES)'in gelecek yıllarda hem işverenler hem de bireyler için ne kadar önem kazanacağını tahmin etmek hiç de güç olmayacak.

Ülkemizde mevcut sosyal güvenlik sistemini tamamlayıcı bir unsur olarak planlanan BES, iki önemli özellikle dikkat çekiyor. Birincisi gönüllü katılım esasına dayalı olması, ikincisi ise kişilerin gelecekteki refahlarını sağlayacak finansal birikimlerini yatırım fonları aracılığıyla kendi istedikleri biçimde şekillendirebilmeleri.

Bireysel emeklilik yükselişte

Tüm dünyada, toplam tutarı (12,5) Trilyon Dolar gibi bir büyüklüğü aşan fonlara sahip bulunan BES, geçtiğimiz 2003 yılı Ekim ayından bu yana ülkemizde de kamuoyunun gündeminde yoğun biçimde yer alıyor. BES'in yaklaşık üç yılda kat ettiği yol, bir taraftan mevcut kamu sosyal güvenlik sisteminin içinde bulunduğu olumsuz

koşullar ve bu bağlamda sistemin sunduğu hizmetlerden duyulan memnuniyetsizlik diğer taraftan da ülke ekonomisinin içinde bulunduğu sıkıntıları aşabilmesi için ihtiyaç duyduğu uzun vadeli kaynak ihtiyacının bir kısmının sistemden yaratılabilmesi beklentisinin ürünü aynı zamanda.

Bireylere ek gelir, ekonomiye katkı sağlamak amacıyla 27 Ekim 2003 yılında yürürlüğe giren Bireysel Emeklilik Sistemi hakkında artık değerlendirilebilir verilerden de bahsetmek mümkün. Üç yıllık süre içinde yatırıma yönlendirilen toplam tutarın 2 Ekim 2006 tarihi itibarıyla 2.204,7 milyon YTL, toplam katılımcı sayısının da 985 bin 37 kişi olduğu biliniyor. Türkiye'deki gelir dağılımına bakılarak yapılan çalışmalarda nüfusun yüzde 15'inin sisteme üye olacağı tahmin ediliyor; bu da 10,5 milyon kişinin sisteme katılacağı anlamına geliyor.

Türkiye'nin geleceği bireysel emeklilikle şekilleniyor

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın vizyonu, ilk beş yılda fon büyüklüğünün 10 milyar dolara ulaşacağı biçimine sahipken, Türk Sigorta şirketi yöneticileri ise; ilk on yıl için 10-20 milyar Amerikan Doları öngörüsünde bulunuyorlar. Söz konusu projeksiyonlar BES'in, Türkiye'nin geleceği için ne kadar önemli olduğunu açıkça gösteriyor. Bu nedenle, önümüzdeki döneme yönelik olan tüm beklentiler kuşkusuz ki BES'e yönelik beklentilerin oluşturulmasında da temel olacak. Özellikle büyümeye, iç tüketime, stok ve yatırımlara yönelik pozitif beklentiler sektörü oldukça olumlu etkileyecek. Bireysel emeklilik birçok ülkede çok büyük ve uzun vadeli fon birikimini sağlıyor. Bu uzun vadeli kaynakların büyük bir kısmı, hem kamu sektörüne hem de özel sektöre uygun imkanlarla, uzun vadeli kredi olanağı yaratıyor. Ekono-

middeki olumlu hava tüketiciye yansıdığı taktirde, BES de gelişecek.

Hazine, EGM (Emeklilik Gözetim Merkezi) ve Bireysel Emeklilik Şirketlerinin çabasıyla sistem geçtiğimiz dönemde BES araçlarının sicil kayıtlarının takibi, BES şirketlerinin günlük verilerinin ve işlemlerinin transferi, bu verilerin sistemde tanımlı gözetim ve denetim kurallarına göre EGM tarafından izlenmesine olanak veren teknik altyapısını tamamlamış durumda. Katılımcıların hak ve menfaatlerini korumak amacıyla hem denetleyici kurumları, hem BES Şirketlerini hem de kamuoyunu bilgilendiren son derece şeffaf bir altyapı söz konusu.

Bundan sonra önemli olan bireylerin Bireysel Emeklilik Sistemine ait algılama, bilgi ve bilinç düzeyinin artarak devam etmesi. En önemlisi de arzu edilen fon büyüklüğüne ulaşabilmesi için çok sayıda kişinin aynı anda sisteme katılabildiği kurumsal katılımların artması. Sigortalı ve işveren primlerinde indirimle ilişkin düzenlemelerin kurumsal katılımları arttıracığı biliniyor ve bu yönde çalışmalar yapılıyor.

Gelecek yıllarda beklenen vergisel düzenlemelerin de yapılmasıyla KOBİ'lerin, meslek odalarının hatta sendikaların bile bireysel emekliliğin araçları olması, toplu iş sözleşmesi

görüşmelerinde işverenleri, sisteme katkı payı ödemeye teşvik edecek hükümleri gündeme getirebileceklerini tahmin ediyoruz.

Bireysel emeklilikte fon büyüklükleri artacak

Günümüzde şirketlerin en önemli varlıklarının insan kaynakları olduğu düşünülürse bireysel emekliliğin daha iyi anlaşılması ve önerilen vergisel düzenlemelerin de gerçekleştirilmesi halinde gelecek yıl fon büyüklüklerinin çok daha anlamlı rakamlara ulaşacağını söylemek mümkün.

Kendi gelirleri ya da işveren katkı payları ile Bireysel Emeklilik Sistemi'ne üye olan bireylerin ve işverenlerin, emekli olmak için gerekli olan 56 yaş sınırını değerlendirirken, sistemde kalma süresinin emeklilik geliri ya da birikimler üzerindeki etkilerini de göz önünde bulundurmaları gerekiyor. Ancak her şeyden önce bireysel emeklilik sisteminin ne olduğunu ve ne olmadığını iyi anlamak gerekiyor.

Öncelikle ne olmadığından yola çıkacak olursak; Bireysel emeklilik sistemi, devletin sağladığı sosyal sigortaların bir tamamlayıcısıdır. Yani SSK, Bağ-Kur veya Emekli Sandığı'na bir alternatif değildir. Emeklilik döneminde düzenli gelir veya toplu bir paraya sahip olmanıza yarayan ve ülke ekonomisinin kalkınmasında rol oynayan bir sistem.

Hayat sigortalarında olduğu gibi herhangi bir riski içeren teminatlar söz konusu değil. Bu sistem kişilerin emeklilik dönemlerine yönelik bir tasarruf sağlayan finansal planlama sistemidir.

Bireysel emekliliğin başlıca özellikleri

18 yaşınızı doldurduysanız bireysel emeklilik sistemine girebilirsiniz.

Bireysel emeklilik sistemi, yaşlı-

Bireysel emeklilik sistemi, devletin sağladığı sosyal sigortaların bir tamamlayıcısıdır. Yani SSK, Bağ-Kur veya Emekli Sandığı'na bir alternatif değildir.

gınızda veya aktif çalışma yaşamınızın sonunda ek bir gelir sahibi olmanızı sağlar. Yani bu sistem sayesinde ikinci bir emeklilik hakkı elde edersiniz.

Bireysel emeklilik sistemi gönüllü katılıma dayanan bir sistem olup, SSK veya Bağ-Kur gibi katılmaya zorunlu olduğunuz bir sistem değil.

Emekli Sandığı, S.S.K. veya Bağ-Kur'a tabi olsanız da bireysel emeklilikten faydalanabilirsiniz.

Bireysel katılardan oluşan birikimlerin emeklilik yatırım fonlarından değerlendirilir.

Bireysel emeklilik sistemi emeklilik döneminizde kullanmanıza yönelik bireysel tasarruflarınız için avantajlı ve çeşitli seçenekler sunar. Yani birikimleriniz risk tercihinize göre seçtiğiniz planlar dahilinde sizin istediğiniz fonlara yönlendirilir.

Bireysel emeklilik sisteminde emekli olmak için, sisteme ilk girişinizden itibaren 10 yıl geçmiş olması ve 56 yaşınızı tamamlamış olmanız gerekir.

Katkı payı tutarınızı ve yatırım tercihlerinizi kendi istediğiniz şekilde belirleyebilirsiniz.

Bireysel emeklilik hem katılımcılar hem de işverenler için vergi avantajı getiriyor. Katılımcı veya katılımcı

adına katkıda bulunan işveren iseniz, ödenen katkı payının büyük bir bölümünü veya tamamını gelir vergisi matrahından düşebilirsiniz. Böylece katılımcıysanız, elinize geçen gelirden, işverensiz kurumunuzun karlılığında dolaylı bir artış söz konusu olurken, büyük oranda tasarruf da sağlamış olursunuz. Gelir vergisi matrahından düşebileceğiniz miktar yasal mevzuatla belirlenmiş durumda.

Emeklilik hakkını elde ettiğinizde toplu para veya ömür boyu aylık alabilirsiniz. İsteddiğiniz zaman hesabınızdaki birikimleri alarak sistemden ayrılabilirsiniz.

Bireysel emeklilik şirketlerinin fon ve portföy yönetimleri, Hazine Müsteşarlığı ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun denetimlerine tabi olduğundan, yatırımlarınızın başka amaçlarla kullanılmasına veya yatırımlarınıza zarar verebilecek davranışlarda bulunulmasına fırsat verilmez.

Şirketler bağımsız dış denetim kurumları tarafından denetlenir. Böylece emeklilik sözleşmesi yaptığınız şirketin çalışma düzeni ve mali gücü hakkında sürekli bilgi sahibi olabilirsiniz. ■

* Ankara Emeklilik A.Ş.
Genel Müdürü

Otomobil'de vites artırdık

Türkiye'de otomotiv sektörü inişli-çıkışlı bir grafik çiziyor. Yüksek otomobil vergileri, farklılık arz eden döviz kurları, otomobile olan talepleri olumsuz yönde etkilese de; bankaların uyguladıkları otomobil kredisi faiz oranları, tüketiciyi otomobil alımına teşvik ediyor.

Yazı: Anıl Keskin / Foto: Emrah Doğan

Türkiye'de otomobil ihracatı, geçen yılın aynı dönemine oranla yüzde 19 yükselişle vites artırmış durumda. Geçtiğimiz yıla nazaran sektör, bir hayli hareketlilik arz ediyor. Uzmanlar, otomobil üretiminin 2006 yılında 1 milyon adet gibi ciddi bir rekorla kapanacağını; 2007'de ihracat ve üretimle ilgili olumlu gelişmelerin devam edeceğini öngörüyor. Otomotiv Sanayi Derneği (OSD)'nin verilerine göre, piyasalarda

yaşanan dalgalanma ve buna bağlı olarak kredi faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle, haziranda üretim önemli ölçüde arttı. Otomobil satışlarını olumsuz yönde etkileyen döviz kurlarındaki dalgalanmalar ve YTL'nin değer kaybedişi, 2003 yılından beri sektöre olumsuz etki ettiği halde; Türkiye'nin otomobil ihracatı, geçen yıla oranla yüzde 20'lere varan artışla, epey yol kat etti. Söz konusu ihracat artışına paralel olarak otomo-

Otomotiv Sanayicileri Derneği (OSD) Genel Sekreteri Ercan Tezer.

tiv sektörünün, 2006 Mayıs'ından Haziran ayına kadar da üretimini önemli ölçüde büyüttüğü gözleniyor.

Üretimde rekora koşuyoruz

OSD Genel Sekreteri Ercan Tezer'e göre, devam eden ürün projeleri ihracatın artışını sağladı. 2005 yılı Ocak-Ağustos dönemine göre bu yıl, bütün araçlarda yüzde 12, sadece otomobil üretiminde ise yüzde 18 artış yaşandı. Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) Genel Sekreteri Ercan Tezer konuyla ilgili olarak; "Kur artışındaki

Toyotasa Genel Müdürü İbrahim Orhon: "Hafif ticari araç ürün gamını zenginleştireceğiz"

Toyota'nın dünyada geniş bir hafif ticari araç ürün gamına sahip olduğunu belirten Toyotasa Genel Müdürü İbrahim Orhon, Avrupa ve Türkiye'de ise sınırlı ürün yelpazesi sunduğunu, ancak 2007 yılından itibaren yenilenen Toyota Hilux, Toyota Hiace ve diğer modeller ile ürün gamını zenginleştireceklerini söylüyor. İbrahim Orhon, dünyada en çok satılan pikap olan Toyota Hilux'ın yeni modelinin daha yüksek motor gücü ve tork, geliştirilmiş iç mekan konforu ve otomatik şanzıman seçeneği ile Avrupa'nın lider pikapı olacağını belirtiyor. Orhon, Türkiye'de 2005 yılının son çeyreğinde lanse edilen 2,5 litre Toyota Hilux 4x4 versiyonunda ise motor gücünün 120 HP'a yükseltildiğini ifade ediyor. "Toyota kalitesi ve dayanıklılığını hafif ticari araç satışında da görmek isteyen Toyota müşterilerine bu imkânları 2007 yılından itibaren sağlayacağız" diyor İbrahim Orhon, Kasım ayında İstanbul'da düzenlenecek olan Autoshow'da yeni Toyota Hilux'ın yanı sıra Toyota'nın Avrupa'da en çok satan modeli olan Toyota Yaris'in daha sportif ve güçlü modeli Toyota Yaris TS'i de sergileyeceklerini belirtiyor.

Toyotasa Genel Müdürü İbrahim Orhon.

maliyetin yükselmesi ve dalgalanma sonucunda piyasaya karşı duyulan güvensizliğin yarattığı talep daralması, Ağustos ayında toplam pazarda 2005 yılına göre yüzde 31, otomobil pazarında ise yüzde 35 azalma yaşanmasına neden oldu. Buna karşılık, 2006 yılı Ocak-Ağustos döneminde sektör ihracatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 19 artarak 9 milyar Amerikan Doları'nı buldu. İhracat artışına bağlı olarak, otomobil üretiminin, 2006 yılında 1 milyon adet gibi rekor bir rakamla kapanış yapacağını tahmin ediyorum" yorumunu yapıyor.

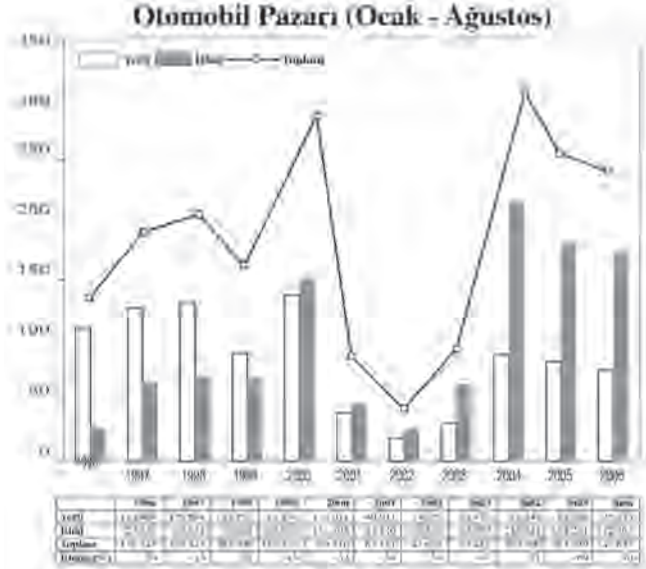
Otomotiv sektörü de AB'ye uyum sürecinde!

Önümüzdeki yıl otomotiv sektörünü, ihracat ve üretimin dışında, AB standartlarına uyum sağlayabilme şartı bekliyor. 1 Ocak 2006 yılında yürürlüğe giren ve AB standartlarına uyumu gerektiren Grup Muafiyeti Tebliği,

TÜİK'in Ağustos 2006 verilerine göre, taşıt kayıtlarının yoğunluğu açısından ilk sırayı İstanbul ili alıyor.

1 Ocak 2007 tarihinden itibaren işlerlik kazanacak. Bu gelişmenin otomotiv sektöründe ciddi bir rekabet ortamı yaratacağına inanılıyor. Avrupa'da son 20 yıldır uygulanan "Grup Muafiyet Tebliği", AB'de tek pazar doğrultusunda malların serbest dolaşımını amaçlayan bir bildirim olarak sektörü yönlendiriyor. Dağıtıcılar, satıcılar, kısacası otomotiv sektöründe faaliyet gösteren herkesi ilgilendiren bu tebliğ, AB'ye uyum sağlama amacına yönelik olarak, uygulandığı her ülkede, sektöre dair bazı kriterleri belirliyor. Bu tebliğ çerçevesinde, üretimi yapılan her otomobilin çevreye uyum, güvenlik, konfor gibi bazı kriterlerinin sağlama-

Otomotiv Yetkili Satıcıları Derneği (OYDER) Başkanı Tarık Taşar genel anlamda otomotiv sektörünü değerlendirdi: “Otomotiv sektörü ihracatta birinci sırada!”

“Türkiye otomotiv sektörü, özellikle 2000’li yıllardan sonra küresel araç üreticilerinin bazı marka ve modellerde Türkiye’yi üretim ve ihracat üssü olarak seçmiş olmalarından dolayı hızlı bir büyüme trendine girmiştir. Aslında Türkiye otomotiv pazarı, kişi başına otomobil yoğunluğu olarak büyük bir potansiyel talebe sahiptir. Ancak, makro ekonomide sağlanan olumlu gelişmelerin tüketiciye tam olarak yansımaması nedeniyle, iç pazar beklenen gelişmeyi gösterememiştir. Birkaç yılda bir tekrarlanan krizler nedeniyle tüketici güveni kaybedildiğinden, ulaşılan talep düzeyi potansiyeli yansıtamamaktadır. İç pazar istikrarsız bir gelişim göstermekte ve talep ekonomik dalgalanmaların da etkisiyle artış ve azalışlar göstermektedir. Araç üreticileri üretim artışlarını iç pazar yerine ihracata yönelik olarak artırmaktadır. Bugün ihracatın toplam üretim içindeki payı, yüzde 75’lere ulaşmıştır. Otomotiv sektöründe gözlenen en büyük gelişme ihracat yönündedir. Otomotiv sektörü, ihracatta birinci sıradadır. Ancak ihracatın sürekli olabilmesi için yeni araç projelerinin, uygun yatırım iklimi sağlanarak Türkiye’ye çekilmesi gerekmektedir. Uygun teşviklerin sağlanmaması halinde, yeni araç projelerinin Türkiye’ye çekilmesi mümkün olamayacağı gibi mevcut projelerin de rakip ülkelere kaçma olasılığı yüksektir. Türkiye otomotiv sektörünün hedefi yılda 1,5 milyon adet araç üretmek, 1 milyon adedini ihraç etmek, 500 bin adedini iç pazarda satmak, yılda 15 milyar Dolarlık ihracat yapmak ve en az 500 bin kişilik istihdam yaratmaktır. Makro ekonomide ve siyasi arenada olağanüstü bir gelişme olmaması halinde ve 2006 yılı Ocak-Ağustos dönemi verileri dikkate alındığında; 2006 yılı toplam pazarı 650-700 bin adet aralığında gerçekleşecektir. Türkiye’de makro ekonomik dengelerin tam olarak oturmaması, iç ve dış politik gelişmelerin ekonomiyi çok büyük ölçüde etkilemesi nedeniyle uzun vadeli tahmin yapmak oldukça güçtür; 2007 yılı toplam pazarı 600 bin adet olarak öngörülmektedir.”

sı isteniyor. Ancak, söz konusu tebliğ, uygulanabilirliği açısından ülkeden ülkeye değişim gösterebiliyor.

Tebliğ neler getiriyor?

Grup Muafiyet Tebliği uygulanmaya başladıktan sonra, “yedek parça satış ve dağıtım” daha önceleri ağırlıklı olarak tedarikçiler tarafından gerçekleştirilirken; uygulama sonrasında “benzer ürün” olması kaydıyla, “yedek parça üreticileri” de bayilere doğrudan satış yapma imkânı bulabilecekler. Bunun dışında, tebliğ uygulanmadan önce “bakım ve servis” sadece yetkili servisler tarafından yapılabilmekteyken; uygulama başladıktan sonra yetkili olmasa da bu düzeye erişmiş “serbest tamirhaneler”in de otomotiv firmaları tarafından kullanılması mecburiyeti doğacak. Yine önceden bir yetkili satıcı tek bir firmanın malını satabilirken; bu tebliğle farklı markaları da satılabile özgürlüğüne kavuşacak. Tüketici açısından bakıldığında ise “genişleyen muafiyetler” çerçevesinde alıcılar, rekabet dolu bir ortamda, eskisine nazaran düşük fiyatlı otomobil satın alabilme ve daha iyi hizmete erişme imkânı bulacaklar. Tüm bu olumlu gelişmelere rağmen,

İthalatın pazar payı, 2006 Ocak-Ağustos döneminde yüzde 70 gibi yüksek bir oranda seyretti.

eski mevzuatla kıyaslandığında aslında yeni tebliğin çok da büyük avantajları yok!

Sorun: Tebliğ, Türkiye’nin alt yapısına uymuyor

Sektörün ileri gelenleri, tebliğin getirileri olmasının haricinde, Türkiye’ye uyum sağlayamayacağı konusunda endişe taşıyor. OSD Genel Sekreteri Ercan Tezer, “AT tek pazarı” için düzenlenmiş mevzuatın, Türkiye’ye uygulanmasının doğru olmayacağı görüşünde. Tezer’e göre, Türkiye AT (Avrupa Topluluğu) tek pazarı üyesi olmadığından, bunun yaratacağı çeşitli sorunlar da olacak. Çünkü mevzuatın AB çerçevesinde olduğu koşullar, henüz ülkemizde yok! Sektördeki yaygın görüş, Türkiye henüz AB’ye üye olmadan ve gerekli alt yapıya kavuşmadan, Grup Muafiyet Tebliği’nin ülkemizde uygulanmasının doğru olmayacağı yönünde... ■

Sıfır araçlara talep arttı!

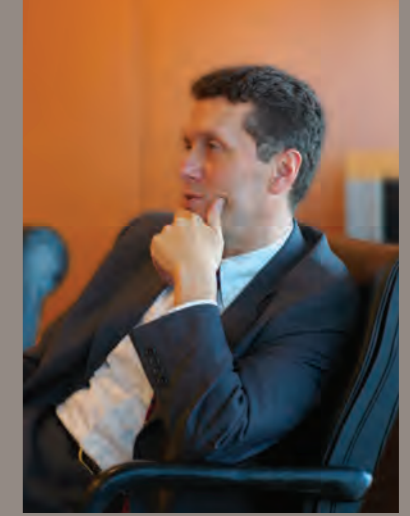
2006 yılına bakıldığında, kişi başına düşen ulusal gelirin azlığına rağmen, otomobil satışlarında 700 bin adet gibi ciddi bir rakam gözleniyor. Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) verilerine göre bu rakam, Türkiye’nin ulaşabileceği en yüksek pazar seviyesi! Bunun dışında, günümüzde 2. el piyasası, yüksek rekabetin getirmiş olduğu koşullardan ötürü düşük bir konumda. Kısacası, 14 –15 bin YTL’ye sıfır araç satın alabilmek mümkün olunca, 2. ele de talep azalmış oluyor.

Akbank Genel Müdür Yardımcısı Hayri Çulhacı: “Taşıt kredileri Mayıs-Eylül arası yüzde 14 azaldı.”

Hayri Çulhacı, 2006 yılı için taşıt kredilerini değerlendirdi...

“Otomotiv sektörü 2006 yılının ilk yarısında üretim, satış ve ihracatta hızlı gelişme gösterdi. Ancak, Mayıs ayındaki çalkantı sonrası, döviz kurundaki ve faiz oranlarındaki artışlar neticesinde iç piyasada daralma yaşandı. Haziran ayından itibaren iç talep geriledi; taşıt kredileri Mayıs-Eylül arası yüzde 14 azalıp 173 milyon YTL olurken; iç piyasaya yapılan otomobil satışları da Haziran-Ağustos döneminde ortalama yüzde 30 mertebesinde düşüş yaşadı. Üretim ise sadece Ağustos ayında ‘eksiye’ dönüp, yıllık üretim düşüşü yüzde 20 olarak gerçekleşti. Ancak iç talepteki azalma, ihracat artışı ile kompanse edilerek, Haziran-Ağustos döneminde otomobil ihracatı ortalama yüzde 48 arttı.

Önümüzdeki dönemde yurtiçi otomobil satışlarının seyrini faiz oranları, bankaların ve otomobil üreticilerinin uygun faizli satış kampanyaları ile kurdaki gelişmeler belirleyecek. Halihazırda satışları artırabilmek için 12 aylık sıfır vadeli kampanyalar düzenleniyor. Bu yıl için mevcut koşullarda otomobil sektörünün performansında ihracatın daha ağırlıklı olacağı söylenebilir. Ancak önümüzdeki yıl faiz oranlarının tedricen gerilemesi ile birlikte, taşıt kredilerinde yüzde 15’lik bir kredi hacim artışı beklenebilir.”

Akbank Genel Müdür Yardımcısı Hayri Çulhacı.

TAŞIT KREDİSİ İÇİN BANKA FAİZ ORANLARI

BANKA	ARAÇ	3 AY	6 AY	9 AY	12 AY	18 AY	24 AY	36 AY	48 AY	60 AY
İŞ BANKASI	0 ARAÇLAR	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85
	2 EL	1,90	1,90	1,90	1,90	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85
AKBANK	0 ARAÇLAR	348,24	179,85	123,81	96,84	68	54,20	40,63	34,08	-
	2 EL	348,65	180,22	124,16	96,19	68,96	54,96	41,02	-	-
GARANTİ	0 ARAÇLAR	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90
	2 EL	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90
DENİZBANK	0 ARAÇLAR	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85
	2 EL	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85
VAKIFBANK	0 ARAÇLAR	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80
	2 EL	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80
OYAKBANK	0 ARAÇLAR	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85
	2 EL	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
ZİRAAT	0 ARAÇLAR	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85
	2 EL	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85
FORTİS	0 ARAÇLAR	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90
	2 EL	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90
YAPI KREDİ	0 ARAÇLAR	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85
	2 EL	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85
HSBC	0 ARAÇLAR	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80
	2 EL	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90

* 1000 YTL üzerinden 60 ay vadeli araçlara uygulanır (bu veriler)

Bir 2023 Türkiye Rüyası (II)

Mehmet Ögütçü, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun yüzüncü yılına denk gelen 2023 yılı için "bir Türkiye vizyonu" yaratmaya devam ediyor. Ögütçü'nün "Değişen Dünya, Değişme Sancılı Türkiye-Hedef 2023" adlı kitabından önemli alıntılarını, geçen sayıdan yayınlamaya devam ediyoruz...

Yazı: Mehmet Ögütçü
Foto: Emrah Doğan

Ülkemizdeki mevcut ortam en büyük üstünlüklerimizden birisi olarak sunulan genç nüfusa gelecek için istikamet duygusu, umut ve güven vermiyor. Çoğu düş kırıklığı içinde. Gelecek korkusu, tünelin ucunda ışık görememe gençlerimizde herkeste olduğundan daha fazla. Kaygı düzeyi arttıkça da hata yapma olasılığı yükseliyor. Hata yapmaktan ölesiye korkan gençlik kimi zaman hareketsiz kalarak kendini olası olumsuzluklardan korumaya çalışıyor. Bugün yaşadığımız hareketsizlik ve duyarsızlığın temelinde belki de bu var. Aslında hepsi bir atılım, çıkış kapısı, fırsat penceresi, yol gösterici arıyor. Ellerine bir manivela verilse dünyayı yerinden oynatacaklar.

Tüm gençleri homojen bir kitle olarak görmek doğru değil. Eğitim, ai-

le, çevre koşullarına göre biçimlenen değişik gençlik kategorileri var. Ne yazık ki, son yıllarda ilk fırsatta kapığı yurtdışına atmayı çözüm görmeye başlayanlar yükselişte. Bir de eğitimsiz gençlik var ki -herhalde çoğunluğu onlar oluşturuyor- sayıları sürekli artan ve işsizliğe en fazla maruz bu kesim toplum için bir "varlık" değil, ülkenin geleceği üzerindeki "saatli bomba" olabilir. Bu gençlerimiz gününü gün eden "tele vole" gençliğinden ve iyi eğitim alıp yurtdışına kaçma çabasında olanlardan çok farklı. Eşit fırsat verilmemesinden, sorunlarına yeterince ilgi gösterilmemesinden, sahiplenilmemekten dolayı sistemden soğuyarak, aşırı akımlara ve şiddete kolayca katalize edilebilirler.

Ülkemizde iç dinamiklerin sağlam temelleri olduğunu hepimiz görüyoruz,

biliyoruz. Son yıllarda belli alanlarda yakaladığımız rüzgarlar zaman zaman umut verebiliyor. Mevcut dinamizmi, sinerjiyi devletin nasıl emdiği görmek, kabına sığmayan toplumsal ve ekonomik güçleri salıvermek, onların kendi mecralarında akmalarına izin vermek umutlarımızı daha da artıracaktır. Tek başına dinamizm yetmiyor. Onun belli bir hedef doğrultusunda yönlendirilmesi, işlenmesi gerekiyor.

Çözüm devlette değil, bizde!

Belki gelişmenin ve refahın nimetlerini bugünden tatmak isteyenler haklı olarak bir sonraki kuşağın ömründe gerçekleştirilebileceği "söylenen" gelecek vizyonuna pek kulak vermek istemeyebilir. Onları mevcut yaşam koşulları ve fırsatlar 17 yıl ve ötesindeki öngörülerden, akademik egzersizlerden daha fazla ilgilendiriyor. Bu itibarla, gelecek vizyonunun sadece tünelin ucunda ışık göstermekle kalmayıp mevcut kuşağın ömrü süresince meyvesi alınabilecek, tadılabilecek atılımlara öncelik vermesi başarısının ön koşuludur.

Dahası, stratejik vizyonun benimsenmesi ve belli ölçülerde hedef alınabilmesi için onun sadece en fazla sesi çıkanların çizgisinde değil mümkün olduğunca ülkedeki tüm sosyal katmanların katkıları ile oluşturulması gerekiyor. Devletin hazırlayacağı ya da hazırlatacağı geleceğe dönük araştırma, hedef, öncelikler, uygulama planları ile de yetinmeyiz. Zaten amaç, kendimizi devletin müşfik ellerine teslim edip merkezi planlamacı bir vizyon geliştirilmesine zemin hazırlamak değil ki. Siyasi partilerin, birbirlerine alternatif "iktidar dönemi" stratejileri de çıkartılmalı, bunlar siyasi rekabetin temel referansları haline getirilmelidir. İş dünyası, sivil toplum kuruluşları, silahlı kuvvetler de aynı şekilde gereksinim ve menfaatleri işi-

ğında kendi gelecek vizyonlarını, senaryolarını geliştirip, bunları kamuoyu ile en geniş şekilde paylaşmalı, telkinler ışığında gözden geçirmelidirler. Özlediğimiz kapsamlı ulusal ortak vizyonun sac ayakları, masa başı çalışmalar ile değil, ancak bu tür katılımcı bir yaklaşımla belirlenebilir. Yaratılacak karşılıklı menfaat bağları bu hedeflerin uygulanma aşamasında kıskançlıkla sahiplenilmesini, denetlenmesini de temin edecekler.

Nüfus gittikçe azalacak!

2050'de Rusya'nın nüfusu 25 milyon düşecek. Japonya 21 milyon, İtalya 16 milyon, Almanya ve İspanya ise 9'ar milyon kişi azalacak. En belirgin düşünüş ise Estonya'da olacak. Estonya 2050'de nüfusunun üçte birini kaybedecek. Yani Avrupa 2060'ya bugünkü nüfusunun yüzde 24'ünü yitirmiş olarak girecek. Bilgi teknolojisi ve süper bilgisayarlar yaşam biçimlerinin genetik mimarisinin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacak. 2023'e kadar bir genetik mühendislik devriminin başladığına tanıklık edeceğiz. Bu yeni teknoloji, yaşam kalitesini ve tıbbi büyük öl-

çüde iyileştirecek, gıda arzını da artıracak. Bu arada, tabii ki kaçınılmaz olarak bazı dini ve manevi değerlere aykırılık temelinde itirazların yükselmesi şaşırtıcı olmayacaktır. Dinler arasındaki diyalog ve yakınlaşma fanatik kökten dinciliği ağırlığı altında ezilebilir.

Artık günlük yaşamımızda neredeyse her şey elektronik ortamda yapılıyor. Ceket yakanıza bugünkü süper bilgisayarların yüzlerce katı güce sahip minik bilgisayarı ilaştırarak iş görebiliyorsunuz. Hatta insan vücudunun herhangi bir yerine yerleştirilen bilgisayar yongası ile kredi kartı, pasaport, ehliyet, telefon, ses kaydeden günce gibi ihtiyaçlar da karşılanabiliyor. Araştırmacılar, DNA parçalarından "moleküler bilgisayar" yapmanın yolunu buldular. Kişisel bilgisayarlar, ses ve el yazısı tanıma özellikleri sayesinde insanlarla doğrudan etkileşimde bulunabiliyor.

Enerji, ülkelerin enerjilerini bitirecek!

Moralinizi bozmak istemem ama gidişat öyle gösteriyor ki bugünleri mumla aramak zorunda kalabiliriz; şayet uzlaşa ve işbirliği kültürü, devletler, şirketler ve bireyler arasındaki ilişkilere damgasını vurmazsa! Kökünde yatan nedenler ortadan kaldırılamazsa şiddet, terör ve silahlı çatışmalar teknolojik ilerlemeler yüzünden çok daha tehlikeli boyutlara tırmanacak, önlenmeleri ya da kontrol edilmeleri daha da güçleşecek. Gelecekte ulusal hükümetlerin güç yitirmesi ve teknolojinin mobilitiyi artırması nedeniyle uluslararası örgütlü suç şebekelerinin denetlenmesi daha da güçleşecek. Talep ile arz arasındaki uçurum giderek tehlikeli şekilde açılıyor, daha da açılacak önümüzdeki on yıllar da. Yeterince yatırım yapılmıyor

Yeni Delhi'den panoramik bir görüntü.

ne OPEC ülkelerince ne de uluslararası petrol şirketlerince. Bağımlılık ilişkileri de köklü değişimden geçiyor. Rüşvet, yanlış yönetim, hem ulusal hem de küresel gelişmelerin iyi okunamaması nedenleriyle ülkemizde enerji karmaşası kaygı verici boyutlarda. Sanki işler el yordamıyla yürütülüyormuş gibi geliyor. Oysa enerjide bugün alınan kararlar, izlenen politikalar, projeksiyonlar Türkiye'nin en azından yirmi yıllık enerji geleceğini etkiliyor. Bunun dış politika, ticaret, sanayinin rekabet gücü ve uluslararası güvenlik yansımaları çok önemli. Çin'in, önümüzdeki 30 yıl zarfında petrol ithal gereksiniminin günlük 10 milyon varile ulaşacağı, (Ki bugünkü ABD'nin toplam ithalat rakamıdır. Suudi Arabistan'ın günlük petrol üretiminden de 2 milyon varil fazladır) bu durumun dünyadaki ekonomik ve jeopolitik dengeleri kökünden sarsacağı, Türkiye'nin en fazla etkilenecek ülkeler arasında olacağı bir gerçek...

İstanbul-Yeni Delhi arasında bir kara-demir yolu kurulsa, iki coğrafyanın ekonomisi canlanır mı?

Afrika'da OECD için mekik diplomasisi uygularken Batılı bir ülkenin Büyükelçisi ilginç bir gözlemini dile getirdi: "Bu ülkelerin çoğu bağımsız-

de karayoluyla birçok Avrupalının Türkiye, İran ve Pakistan üzerinden Hindistan'a geldiğini, buradan da Nepal'a geçtiğini, kendisinin de aynı güzergahı ters istikamette kat ettiğini söyledi. Ancak son 30 yıldır bu yol son derece riskli hale geldi. İstanbul'dan Yeni Delhi'ye uzanacak bir kara-demir yolunun iki coğrafya arasındaki ekonomik mekanı canlandıracağına inanıyor.

İslam artık tüm dünyada itici bir kuvvet!

"20'nci yüzyılın başında sömürgeleştirilmiş, yenilgiye uğratılmış ve durağan İslam, hem tarihten hem de gelecekte kolaylıkla silinebilirdi. Oysa 21'inci yüzyılın başında militan ve kökten dinci İslam, ayağa kalktı ve hesaba ciddi şekilde katılması gereken küresel bir güç haline geldi. İster kurtuluş için bir güç olarak görülsün, ister Orta Çağ karanlıklarına geri dönüşü simgeleyen otoriter bir adım, ister dünya terörizminin kaynağı, hiç kuşku yok ki, İslam artık uluslararası ilişkilerde ihmal edilemeyecek bir kuvvet. Bugün yeni İslami düşünce akımlarını takip ediyorsanız Saif İsmail, İbrahim Bayoumi, Hibba Raof, Osama El Kaffash gibi yeni yeni parlamaya başlayan isimleri bir köşeye not etmenizde yarar var. Bu genç düşünürlerin çalışmaları tipik İslam literatüründen farklı. Çoğu, kendilerini "Kahire Ekolü" olarak tanımlıyorlar. Sanılanın aksine yeni İslami düşüncenin savunucuları, Batı modernitesi ile tümüyle barışık değil. Aslında, Batı modernitesinin radikal eleştirisi onların başlıca hareket noktalarından birisi. Tabanda "İslam çözümdür" sloganını kullanırken, felsefi düzeyde "İslam bir dünya görüşüdür" gibi karmaşık bir tezi savunuyorlar. Mimarlıktan sevgi ve evliliğe, iktisattan kent planlamasına, hukuk felsefesinden tarihe, tahlil ve düşünce biçimlerine kadar

aklınıza gelebilecek her konu ile ilgileniyor, fikir yürütüyorlar. Sadece Müslümanlara değil "tüm insanlığa" seslendikleri iddiasındalar.

"...Bu yazarların çoğu, yabancı dil, Batı toplumsal ve siyasi düşünce tarihi ve Batı'daki çağdaş kritik düşünce bilgisi ile teçhiz edilmiş. Laik bir eğitim geçmişine sahipler. Batı'yı iyi tanıyorlar. Bunlar, eserlerini kimsenin anlamadığı Osmanlıca ile süsleyerek değil çağdaş ve duru Türkçe ile kaleme alıyorlar. Dahası, söylemleri, fikirlerin sistematik sunumu ile laik düşüncenin mantıksal silsilesini izliyor. Sonuçta, bunların kitapları, eskisine kıyasla, daha geniş çevrelerce okunabiliyor.

"Tanrı, petrol kaynakları bakımından İslam dünyasına çok cömert davranmış görünüyor. Dünyanın önde gelen petrol üreticileri arasında ilk ağızda şu ülkeler sayılmıyor mu? Suudi Arabistan, Irak, İran, Körfez ülkeleri, Nijerya, Endonezya ve Malezya. Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra ortaya çıkan Kazakistan, Azerbaycan ve Türkmenistan'ı da ekleyin. Ayrıca, Çin sınırları dahilindeki Müslüman Uygur özerk bölgesi Çin'in 21'inci yüzyıldaki enerji gereksinimi sağlayacak olan en büyük kaynak olarak görülüyor. Rusya sınırları dahilindeki Çeçenistan, Tataristan, Yakutistan da zengin hidrokarbon kaynaklarına sahip.

Her şeyi toz pembe gördüğümüzde o zaman yeni atılımlar, aykırı düşünceler için itici gücü nereden bulacağız?

"Türkiye'nin de katılımı ile Avrupa Birliği (AB) 35 üye ülkeye sahip dünyanın en büyük ekonomik bloğuna dönüştü. AB'nin Rusya, Ukrayna ve Orta Asya cumhuriyetleri ile gümrük birliğini 2015 sonuna kadar gerçekleştirerek Birliğin ekonomik sınırlarını Çin Seddi' ne kadar uzatması bekleniyor. ABD, NAFTA' yı tüm Latin Ame-

rika'ya genişletirken, Asya'da ASEAN ülkeleri, Japonya, Kore, Hindistan ve Çin arasında bir ekonomik bütünleşme mekanizması kuruldu.

"Türkler, sadece geleceğe bakmıyorlar. Şimdiye kadar görülmedik ölçüde geçmişleri ile de hesaplaşma içine girdiler. Çoğu Şamanist ve Budist Orta Asya Türklerinin 8'inci yüzyılda Arap orduları tarafından İslamlaştırılması yeni bir Türk-Hollywood yapımına konu oluyor. Karen Spielberg'in çekeceği filmin finansmanını Türk asıllı İngiliz bankacı Umur Atar sağlıyor.

"Kazakistan'ın Uzen petrol sahasından Çin'in Tarım Havzasına uzanan petrol boru hattının Uygur ayrılıkçı güçlerce bombalanması üzerine Çin Devlet Başkanı Yan Penggui, Ankara'ya çağrıda bulunarak hem boru hattının tamirine katkı sağlamasını hem de Uygurlar üzerindeki nüfuzunu kullanmasını istedi. Orta Asya-Hazar Konseyi dönem başkanı olan Türkiye'den Uygur sorunu konusunda daha aktif tavır takınması isteniliyor. Bölgede demokratikleşme ve insan hakları konularında Türkiye yapıcı çabalarıyla güven uyandırıyor, kapalı kapılar ardında etkin rol oynayabiliyor.

"Her şeyi toz pembe gördüğümüzde o zaman yeni atılımlar, aykırı dü-

şünceler için itici gücü nereden bulacağız? Bizleri rehavete sürükleyebilecek müzmin iyimserlikten kurtulmanın yolu "şeytan'ın avukatlığı"ni yapmaktan, insanları fişkeleyecek bazı kötümserlik dozları da şırınga etmekten geçiyor. Neler mi?

"Salami taktik" nedir?

"Kürtlerin sadece dörtte birinin Kuzey Irak'ta yaşadığını, en büyük çoğunluğunun kuzey komşuları Türkiye'de olduğunu, ayrıca İran ve Suriye'de de kıpırdamaya başladıklarını düşününce önümüzdeki 5-10 yıl zarfında 'nereye gidiyoruz?' diye kendime sormadan edemedim. Siz ne dersiniz?

"Ermeni lobilerini tebrik etmek lazım. Çok iyi çalışıyorlar. Artık sadece hükümetlerin, uluslararası kuruluşların, parlamentoların 'soykırımı'ni tanımaları için değil, tek tek kentlerin de tanınması için çaba sarf ediyorlar. Yakında mahalle muhtarlıkları, okul yönetimleri, şirketler, hatta futbol takımları da 'soykırımı' tanımaya çağırılıyorlar sa şaşırılmayacağı!"

"Bunun adına uluslararası ilişkilerde 'salami taktik' diyorlar. Salami önce hiç çaktırmadan ince ince dilimler halinde kesiyorlar. Bir süre sonra bakmışsınız elde salam filan kalmıyor. Hâlâ 'Onlar savaş zamanında bize ihanet etmiş, Ruslar' la birlik olup bizi arkadan hançerlemişti. Aslında iddia ettikleri gibi 1 buçuk milyon değil, birkaç yüz bin kesmişti Osmanlı atalarımız. Gelin bu işi tarihçilere havale edelim, yüzümüzü geleceğe dönelim.' söylemi ile bu adım adım hedefe doğru ilerleyen yürüyüşü durduracağımızı sanıyorsanız büyük yanlış içindediniz."

"En iyi savunma saldırıdır. İnsanların beynine, kalbine, mantığına hitap edecek akıllıca geliştirilecek yeni bir söyleme, Ermeni tuzağını boşa çıkaracak ve ciddiyetle götürülecek eylemlere ihtiyacımız var." ■